

Per mail aan de griffie: info@griffie.rotterdam.nl
cc. wethouders Lansink-Bastemeijer en Simons



ombudsman
rotterdam
rijnmond

Rotterdam, 4 juli 2025

Betreft: signalen over verkeerssituatie op en rondom Kruisplein

Geachte leden van de Rotterdamse gemeenteraad,

Ter voorbereiding van het actualiteitendebat dat u op 10 juli voert over de (gespannen) verkeerssituatie op en rondom het Kruisplein, deel ik graag mijn inzichten met u. Ook neem ik u mee langs de inspanningen tot nu toe van mijn team en mijzelf, nadat wij van meerdere ondernemers signalen ontvingen.

Voorgeschiedenis

Maar voordat ik dit doe, breng ik in herinnering dat de oorsprong van de huidige situatie, die door sommigen in de stad fel wordt bekritiseerd, ligt in een reeks opeenvolgende besluiten die uw raad jaren geleden al heeft genomen. In het bijzonder noem ik de Rotterdamse Mobiliteitsaanpak (RMA), vastgesteld in de raad op 20 februari 2020. Hierin wordt gesproken over een 'herziening van de verkeerscirculatie in het Oude Westen om de leefbaarheid en veiligheid te vergroten', waarbij specifiek het Kruisplein werd genoemd. De RMA bouwde verder op het gemeentelijke beleid om:

1. meer ruimte te creëren voor voetgangers, fietsers en OV;
2. actieve en schone vormen van mobiliteit te stimuleren.

Onder de RMA zijn meerdere experimenten in de stad uitgevoerd. Relevant in het kader van onze brief is de afsluiting van het Kruisplein (en het Eendrachtsplein) per 30 april 2021 voor autoverkeer voor de duur van enkele maanden. De gemeente wilde zo de 'onnodige' drukte van sluipt- en niet-bestemmingsverkeer tegengaan en tegelijkertijd het oversteken en afslaan van fietsers en voetgangers vergemakkelijken en veiliger maken. Dit experiment vond plaats tijdens de (op straat rustige) coronaperiode, waarin sprake was van een lockdown.

Verhard debat

Tegen de afsluiting van het Kruisplein voor auto's hebben ondernemers van de West-Kruiskade, verenigd in de BIZ West-Kruiskade e.o., zich van meet af aan verzet. Dit doen zij tot op de dag van vandaag – in gesprek met ambtenaren en wethouders, via bezwaren, bij de rechter, in de media.

Na de herinrichting van het Kruisplein, effectief per december 2024, zie ik dat het debat flink is verhard. Ondernemers verwijten de gemeente onder meer een gebrek aan transparantie en schijnparticipatie. In essentie vrezen

Bezoekadres

Batavierenstraat 15-35
3014 JH Rotterdam
5e etage

Contact

0800-0802 (gratis)
info@orr.nl

Instagram

[@orr_geeftgehoor](https://www.instagram.com/orr_geeftgehoor)

LinkedIn

[ORR_geeftgehoor](https://www.linkedin.com/company/orr-geeftgehoor)

Facebook

Ombudsman
Rotterdam-Rijnmond

en/of hebben zij omzetverlies door de permanente afsluiting van het Kruisplein voor autoverkeer, maar ook door de huidige tijdelijke én toekomstige tijdelijke afsluitingen in de directe omgeving.

Hoewel de permanente afsluiting tijdelijk in één richting – onder druk én tot 11 augustus door wethouder Lansink-Bastemeijer ongedaan is gemaakt door middel van de doorsteek Schouwburgplein-West-Kruiskade – houdt de gemeente vast aan deze permanente afsluiting voor autoverkeer. Een standpunt dat uw raad in meerderheid steunt.

Zienswijze ORR

Hieronder zet ik puntsgewijs uiteen wat wij zien en horen, wat wij daarbij voelen en ervan vinden.

1. Vertrouwen

Het vertrouwen van (een deel van de) ondernemers op de West-Kruiskade e.o. in de gemeente is goed zoek. Hiervoor heb ik bij wethouders Lansink-Bastemeijer en Simons meermaals aandacht gevraagd. Ik zie dat het college mijn oproep hoort en begrijpt. Toch neemt de onvrede niet af. Ik zie dat er nu en al eerder sprake is en was van verschillende juridische procedures die samenhangen met de herinrichting. Als ombudsvrouw ben ik groot pleitbezorger van het dejuridiseren en anders oplossen van conflicten. De gemeente moet immers geen rechtszaak winnen, maar vertrouwen. Van dit winnen van vertrouwen lijkt vooralsnog geen sprake waar het de BIZ-ondernemers betreft.

2. Zimmen

Dit brengt mij bij mijn tweede punt. Is er sprake geweest van goed *zimmen*, een nieuw werkwoord ontstaan uit het samenvoegen van de woorden zeggenschap, inspraak, meepraten en meebeslissen?¹ Afgaand op wat ik hoor en zie, heb ik daarover mijn twijfels. Net als de ondernemers vraag ik mij af hoe de belangen ten aanzien van de herinrichting – zowel in het begin als recentelijk – zijn afgewogen en hoe hierover verantwoording is afgelegd. Wij zien dat de gemeente en ondernemers lijnrecht tegenover elkaar (blijven) staan. Een situatie die ik helaas niet (snel) zie veranderen. Ik vrees bovendien dat het alleen maar erger wordt, omdat de gemeente voornemens is om vanaf de zomer van 2026 ook de Westersingel in zuidelijke richting af te sluiten vanwege werkzaamheden aan de riolering. Een maatregel bovenop de weliswaar tijdelijke, maar alsnog langdurige afsluiting van het Kruisplein vanaf het Weena door bouwproject The Modernist. Deze opeenstapeling maakt dat (een deel van) de ondernemers op de West-Kruiskade zich blijven verzetten tegen alles wat met de herinrichting van het Kruisplein te maken heeft.

¹ <https://orr.nl/zimmen-zeggenschap-inspraak-meepraten-en-meebeslissen/>

3. Nadeelcompensatie

Wij vinden dat ondernemers op de West-Kruiskade e.o. recht hebben op een goede en makkelijk toegankelijke nadeelcompensatie als gevolg van de afsluiting(en) van het Kruisplein. Een regeling die eerder elders in de stad is opgetuigd (zoals voor ondernemers rond de Roseknoop), maar die er voor de West-Kruiskade vooralsnog niet is. Vanuit de BIZ West-Kruiskade begrijp ik dat tot op heden een zeer gering aantal ondernemers het compensatieloket wist te vinden. Op 19 juni heb ik hiervoor aandacht gevraagd bij wethouders Lansink-Bastemeijer en Simons. In reactie lieten zij mij weten dat ambtenaren van de afdeling Economie (toevallig) diezelfde dag spraken met het dagelijkse bestuur van de BIZ West-Kruiskade. De BIZ is toegezegd dat zij op 9 juli de ‘uitwerking van de wegingskaders’ ontvangt, en aansluitend ook alle ondernemers. De wethouders hebben bij mij benadrukt dat zij het van belang vinden dat de ondernemers op een eenvoudig en transparante wijze gebruik kunnen maken van de compensatieregeling. Daar zullen zij op toezien, is mij verzekerd. Naast dat wij vertrouwen op deze bestuurlijke toezegging, acteren wij waar nodig op ontvangen signalen.

4. ORR als buur

Na 11 augustus gaat het Kruisplein (weer) geheel én permanent dicht voor autoverkeer. Directe aanleiding geeft de forse toename van trams over dit al drukke kruispunt vanwege werkzaamheden aan het Hofplein. Een nieuwe afsluiting daar maakt dat trams een andere route moeten rijden. Als gevolg hiervan moet en is de gemeente aan de slag met het zowel bereikbaar als veilig houden van de West-Kruiskade e.o. Dat moedigen wij aan. Dit raakt ook ons als Ombudsman Rotterdam-Rijnmond, aangezien wij huurder zijn van een pand aan de Batavierenstraat, een zijstraat van de West-Kruiskade. De gemeente ziet de Batavierenstraat als een van de (drie) opties om de West-Kruiskade vanaf de Weena in zuidelijke richting bereikbaar te maken. Wat wij daarvan vinden vanuit ons eigen belang is ondergeschikt. Waar wij wel een punt van willen maken, is dat het bijzonder druk is, wordt en blijft op deze binnenstedelijke postzegel. Wij plaatsen onze vraagtekens bij hoe de gemeente het zo ver heeft kunnen laten komen dat zij in dit gebiedje afsluiting op afsluiting stapelt en zo wel heel erg veel van de omgeving vraagt.

Tot besluit

Wij hopen allereerst en van harte dat de verdere belangenafweging rond het Kruisplein transparant plaatsvindt. Het college kan en mag, uiteindelijk bezegeld door uw raad, impopulaire besluiten nemen. Maar dan moet zij wel goed uitleggen waarom zij dat doet. Transparantie moet dagelijkse kost zijn voor bestuurders, politici en ambtenaren.² Aanvullend hopen wij de gemeente te bewegen richting andere vormen van conflictoplossing, om zo

² <https://www.raadopenbaarbestuur.nl/actueel/nieuws/2025/06/17/transparantie-dagelijkse-kost-voor-bestuurders-politici-en-ambtenaren>

onnodige procedures tussen overheid en inwoners waar mogelijk te voorkomen.³

Want als je goed zimmt, dan heb je als gemeente gekwadrateerde lol. Doe je dit niet, dan heb je gekwadrateerde ellende.

Wij wensen u alle succes tijdens de beraadslaging.

Met vriendelijke groet,



Marianne van den Anker
Ombudsman Rotterdam Rijnmond



ombudsman
rotterdam
rijnmond

³ <https://www.wodc.nl/actueel/nieuws/2025/01/23/hoe-kunnen-overheden-meer-burgergericht-procederen>